

اینکه خشم چگونه و نسبت به چه کسی اهراز شود می‌تواند مفید باشد. خشم بک نشانه است، که پیام با خود دارد مثل آزدگی، پایمال شدن حقوق و نیازهای ارضان شده فرد.

در این مقاله ضمن برداختن به تعریف خشم، خشم منفی و مثبت به پرسش علل خشم و شیوه‌های رویارویی با آن و چگونگی کنارآمدن با آن می‌پردازم.

مقدمه

مدیران به جهت اینکه متعدد انجام کار با دیگران و به وسیله دیگران هستند، پیشتر گرفتار خشم و عصباتیت می‌شوند. مهارت انسانی یکی از ضروریات شغل یک مدیر است، لازم است مدیران از جنبه‌های گوناگون این مهارت آگاهی دقیق تری داشته باشند و این مهم درسایه شناخت حالتها و هیجانات مختلف خود و زیرستان و چگونگی مواجهه با آن حاصل می‌گردد. عصباتیت یکی از هیجانات هر فرد - چه در مقام مدیر یا غیرمدیر - است.

برخی از مدیران طبق عادت، ناخستین خود از زیرستان را بروز نمی‌دهند تا آنکه در اثر یک انفاق جزیی و کم اهمیت، ناگاه خشم و ناراحتی خود را آشکار می‌سازند. بدینه است که راکشن تند یک مدیر نسبت به جدیدترین مساله که او را برآشته کاملاً نامتناسب است. چراکه شدت عصباتیت یکی به واسطه انباشته بودن ناراحتیهای گذشته است و نه به دلیل نقصیر جزیی اخیر زیرستان. این گونه مدیران به مانند یک دادستان به شکل حساب شده و منظم همه اشتباها را که زیردست را جمع آوری و ثبت کرده و در یک زمان مسلسل وار همه را به وی یادآور می‌شوند. این روش کارکردی نیست زیرا طرف مقابل را در یک موضع دفاعی قرار می‌دهد و چه باساکه آن فرد بسیاری از خطایمای گذشته خود را به خاطر نیارود. علت پکارگیری ناکنکهای این چنین توسط برخی از مدیران، این است که آنها براین باورند که برای توجیه عصباتیت خود لازم است یک پروژه پژوهی از گله‌های شکایات و مدارک را تدارک بینند. اما

به‌واقع نیازی به انباشته کردن و سهی تخلیه یکجا و ناگهانی همه ناراحتیها نیست، چراکه این حق مسلم هر مدیر است که از عملکرد نامطلوب زیرستان خود عصبانی گردد و فرد مقصو را از ناراحتی خود مطلع سازد. چنانچه مدیر ناراحتی و خشم خود را بلافاصله و در

سیوچهای

رویارویی

با خشم

مدیریت

علی نصر اصفهانی

داشتن هیجان خشم سازمانی را اداره کنید،
مشکل است.

لازم است که از نقش خشم در زندگی فردی و سازمانی اطلاع داشته باشیم. هرچه اطلاعات یک فرد در این مورد پیشتر باشد، برای مواجهه با آن مؤثرتر می‌تواند گام بردارد. مدیران گاهی احساس خستگی و نامیدی می‌کنند و آن را با خشم پاسخ می‌دهند. خشم هیجان طبیعی است.

چکیده

شما به عنوان یک مدیر در مورد خشم چه واکنشی از خود نشان می‌دهید؟ آن را وابس می‌زنید؟ آن را ابراز می‌کنید؟ یا اینکه این احساس را همانند هیجانهای دیگر، راحت می‌پذیرید؟ طبیعی است که یک مدیر احساس عصبانیت، آزدگی خاطر یا عجز و ناتوانی کند. باورکردن اینکه مدیر باشد و گاهی اوقات بدون

خشم‌شان را بروز نمی‌دهند و این خشم بعداً در موقعیتهای خاص بطور ناگفه‌ان ظاهر می‌گردد.
بس طورکل معرفت‌هایی که مسؤول عصبانیت من گردند را من توان به صورت زیر طبقه‌بندی کرد:

۱ - زمانی که فرد به نوعی احساس پیشودگی، تهدید و بی‌احترامی گند. به عبارت دیگر زمانی که راه رسیدن به هدف به وسیله عمل شخصی دیگر مستود گردد؛

۲ - زمانی که فرد احساس کند به حقوق مسلمش تجاوز شده یا کس در مردم اشتباه فکر می‌کند (چینی، ۱۳۷۵، ص ۳۵)؛

۳ - زمانی که حالت پا عمل شخص دیگر خاطرات یک کار ناتمام در گذشت را تداعی کند؛

۴ - زمانی که فرد خیلی شبد آزده شده و نمی‌خواهد که اسباب پلیر بودنش را نمایان کند. بنابراین به جای آن، خشم خود را به عنوان یک وسیله دفاعی بروز می‌دهد (ریس، ۱۳۷۶، ص ۷۸).

اقدامات لازم قبل از عصبانیت

مدیران مختلف «ظرفیت خشم» متفاوت دارند. این ظرفیت در برخی کم و در بعضی دیگر زیاد است. آنهایی که ظرفیت خشم‌شان کم است به اندک تحریک خشمگین می‌شوند. معمولاً این مدیران همان‌گونه که زود خشمگین می‌شوند، زود هم آرام می‌گردند. مدیرانی که ظرفیت خشم‌شان زیاد است، آرام و متنین اند و فقط تحریکات فوق العاده شدید می‌توانند «کاسه خشم‌شان» را لبریز کند و آنها را خشمگین سازد. در هر صورت قبل از خشمگین شدن نکات زیر را در نظر داشته باشید:

● پیش‌بینی که خشم احساسی طبیعی است و همه خشمگین می‌شوند، اما همه نزوماً خشم خود را اپیز نمی‌کنند. نهایی نیست که از ابراز خشم خود بپرسید؛

● فراموش نکنید که شما مسؤول احساسات خود هستید. شما از اتفاقی که اتفاق خشمگین شده‌اید زیردست شما، شما را خشمگین نکرده است؛

● خود را در شرایط خشمگین شدن قرار ندهید (البرنی، ۱۳۷۴، ص ۱۸۰)؛

● خود را بشناسید، طرز تلقی‌ها، شرایط محیطی، حواستان و رفتارهای خشم‌برانگیز را شناسایی کنید؛

● فراموش نکنید که خشم و پرخاشگری معادل یکدیگر نیستند؛

موج بر روی دریای آرامش طبیعی خود بیم دارند و من ترسید که خشم باعث شود که کترول شان را ازدست بدهند. در هر صورت خشم می‌تواند جنبه مفید و مضر داشته باشد در زیر برخی از جنبه‌های مفید آن بیان می‌گردد.

۱ - عملکرد مثبت: دیبا همیشه آن گونه‌ای که ما تعامل داریم نیست و بنابراین ناراضایتی امری متعادل است. اگر خشم وجود نداشت، زندگی را همان‌گونه که بود می‌پذیرفتیم، درنتیجه برای جامه عمل پوشاندن دیدگاهها و اهدافمان تلاش نمی‌گردد.

۲ - رهایی از فشار روحی: اینرا خشم می‌تواند عامل مهمی برای کاهش استرس باشد، احساسات که واپس زده شده و سبب پریشانی و پاشت بیماری می‌گردند، آزاد می‌شوند.

۳ - نیل به هدف: انرژی موجود در خشم، هیجانی است که ما را در تحقق اهدافمان بیاری می‌دهد. استفاده صحیح از خشم می‌تواند ما را در قاطع بودن و بیان احساساتمان و جستجوی آنچه که در زندگی می‌خواهیم باری کند. اما این استفاده باید به شکل دقیق صورت گیرد (ریس، ۱۳۷۶، ص ۸۲).

جنبه‌های منفی خشم

خشم من تواند یک هیجان مخرب نیز باشد. در زیر برخی از جنبه‌های منفی خشم بیان می‌گردد:

۱ - زمانی که هریک از طریقین بر درست نظرات خود تاکید کنند، خشم می‌تواند به پرخوردگان شدید ناشایست منجر شود؛

۲ - خشم می‌تواند باعث دری نادرست افزاد از یکدیگر شود و اختلاف بین آنان را تشدید کند (ریس، ۱۳۷۶، ص ۸۳)؛

۳ - خشم ممکن است باعث ایجاد افکار غیرمنطقی شود. به جای اصلاح اشتباه، آزده خاطر شده و به جای درنظرگرفتن موقیت کنونی به گونه‌ای نامناسب بر بی‌عدالتی‌های گذشته تکیه گردد. به این ترتیب هنگام ابراز عصبانیت، تداعی خشم اپیز شده گذشته، کار آسانی است و بنابراین خشم به نقطه اوج خود می‌رسد و کترول آن دشوار می‌گردد.

موقیعت‌هایی که باعث عصبانیت می‌شود هیچکس دوست ندارد خشمگین شود. برخی از این بیم دارند که اگر در زندگی‌شان عصبانیت وجود داشته باشد این عصبانیت آنها را نابود خواهد ساخت. آنان در طول حیات خود استفاده می‌کنند و بعضی دیگر از ظهور هرگونه

زمانی مناسب بروز دهد از لحاظ روحی و عاطفی با خود و دیگران صادقانه برخورد کرده است. چنانچه همان لحظه‌ای که توسط فردی ناراضی شدید احساس خود را برای او بیان کند. بدون شک وی متوجه اشتباه خوبیش خواهد شد و این گام مهمی است که زیردستاتان بتوانند رفتار خود را اصلاح کرده و یا آن را توضیح دهند.

تعريف خشم

خشم (ANGER) عبارت است از یک واکنش بسیار نیرومند هیجانی که در موقعیتهای گوناگون (مثل وقتی که به فرد اجازه حرکت داده نمی‌شود، شی متعلق به وی از او گرفته می‌شود یا اینکه مورد حمله و تهدید قرار می‌گیرد) شخص از خود نشان می‌دهد. معمولاً خشم به وسیله مجموعه‌ای از واکنشهای بدین و از جمله حالتی‌ای چهره و اعمالی که مرکز کترول آن در سیستم عصبی است مشخص می‌گردد (ساعتچی، ۱۳۷۴ و ۳۵۵). خشم یک هیجان است و پرخاشگری (AGGRESSION) ابراز آن محسوب می‌شود. پرخاشگری رفتاری است که هدف آن صدمه زدن به خود و یا دیگری باشد (کریمی، ۱۳۷۲، ص ۲۶۹). آنچه در این تعریف حائز اهمیت است، نیت رفتارکننده است، یعنی یک رفتار آسیب‌زا در صورت پرخاشگری محسوب می‌شود که از روی قصد و عدم به منظور صدمه زدن به دیگری یا به خود انجام گرفته باشد. فردی ممکن است خشمگین باشد و خشم خود را (به جای روش پرخاشگری) به طرف دیگر نشان دهد که شاید بسیاری از این روشها صلح‌جویانه و آرام باختن سودمند باشد. بر عکس ممکن است خشمگین نباشد ولی رفتار پرخاشگرانه داشته باشد.

خشم علت مسالم نیست بلکه «شنایم‌ای» از یک مسالم است (گلدهور، ۱۳۷۵، ص ۱). خشم واکنش است غریزی در برابر، تهدید و نومیدی از رسیدن به اهداف و آرزوها. اگر جلو ابراز آن گرفته شود به درون بدن بازمی‌گردد و به صورت آنسرگی و نگرانی درمی‌آید.

جنبه‌های مثبت و منفی خشم

زمانی تصور می‌شد «خشم» هیجانی است و برانگر که به هر قیمتی باید سرکوب گردد. اما امروزه معتقدند «خشم» هیجانی است که اگر واپس زده شود برای انسان مشکلاتی ایجاد می‌کند. برخی از خشم برای پالایش درون خود استفاده می‌کنند و بعضی دیگر از ظهور هرگونه

ابراز وجود بروز دهد. ملاحظات زیر هنگام ابراز

خشم سودمند است:

۱- اگر تصمیم گرفتید خشم خود را ابراز کنید، از طمعنده زدن پرهیزید، صادقانه حرف بزنید، ناسزا نگویید تحقیر نکنید و از هر اقدام فیزیکی خودداری کنید؛

۲- بس بزد سخن پگویید و مستولیت اظهاراتتان را به عهده پگیرید و کس را سرزنش نکنید. مثلاً به جای اینکه پگویید «تو باعث عصبانیت من من شوی» پگویید «هرگاه که بر سر کار دیز حاضر من شوی من عصبانی من شوم».

۳- هنگام که عصبانی هستید، گفتار و رفتارتان باید سازگاری داشته باشد در غیر این صورت پیام مفتوشی فرستاده اید که نشان می دهد رفتار و گفتارتان یکنیست (KREITNER, 1998, P.506).

۴- به نظریات طرف مقابل گوش فرادهید.

۵- درنظر داشته باشید که من توان در عین حال که برای شخص اهمیت قابل هستید، خشم خود را نسبت به وی ابراز کنید.

۶- در هنگام عصبانیت دقیق و صریح صحبت کنید. درحالی که فرد خطای کوچک کردن کش شده از کلمات هرگز و همیشه در جملات خود پرهیز کنید. (گرامن، ۱۳۷۸، ص ۱۵۵).

۷- مستولیت عصبانیت خود را بروز من دهند باید اجازه دهنده کش شخص مورد نظر (TARGET) متوجه گردد که وی عصبانی است. (KREITNER, 1998, P.506)

۸- در صورت امکان، در اوج عصبانیت خود تصمیم مم نگیرید. این عمل مانع از آن می شود که برآسان احساسات خود عمل کنید و به شما اجازه من دهد که به عوایت تصمیم خود فکر کنید. (برکو و دیگران، ۱۳۷۸، ص ۲۰۴)

۹- به ویژگیها و شرایط موجود توجه داشته باشید. از تعمیم دادن و بحث در صورت روابط دیرینه خود استراحت کنید.

۱۰- برای پیدا کردن راه حل تلاش کنید و صرفه بپردازی خود فکر نکنید.

۱۱- چنانچه خشم شما به دلیل یک مورد خطای بخصوص است، پس از پکبار ابراز خشم و ناراحتی، خطای زیرستان را مجدداً به آنان گوشزد نکنید.

وقتی کسی از شما عصبانی می شود هنگام که فردی از شما عصبانی است و خشم خود را خصمانه متوجه شما می کند،

خشم هیجان طبیعی است. اینکه چکونه و نسبت به چه کسی ابراز شود، من تواند ملیبد یا مضر باشد.

بو胥 از مذبوران طبق مادت، ناخشنودی خود از زیرستان را بروز نمی دهد ولی در افریق اتفاق جزیی، ناگاه خشم خود را آشکار می سازند.

چنانچه مدیر خشم خود را در زمانی مناسب بروز دهد از تعاقد روحی با خود و دیگران صادقانه برخورد گردد

است.

خشم عبارت است از یک واکنش پس از نیرومند هیجانی که در موقعیتها گوناگون شخص از خود نشان می دهد

دوام: برسی کنید آیا می خواهید زیرستان را سرزنش یا متمم کنید و یا اینکه راقعاً من خواهید آن موقعیت را اصلاح کنید. در اینجا لازم است با خودتان مصادق باشید. درنظر داشته باشید به عصبانی خواهند شناخت (هذاک، ۱۳۷۶، ص ۶۸):

● لحظاتی بین بشید. آیا این موقعیت از این آن را دارد که وقت و نیروی خود را صرف آن کنید. به کنید به دشمن و آشتفتگی بیشتر در سازمان دامن نزیند.

سوم: دقت کنید که ممکن است خشم تان به خاطر شرایط زندگی خانوادگی تان یا بر سر موضوع دیگری باشد، خالی گردن این عصبانیت برای زیرستان می تواند تهاجم اسودگی موقت برای شما ایجاد کند و این امر سبب پدربار شدن رابطه بین شما و زیرستان گردد.

ملاحظات لازم حین خشمگین شدن

دلیل اینکه اشخاص سعی دارند نسبت به عصبانیت می توجه باشند آن است که نمی دانند

عصبانیت چیست؟ نمی توانند شرح و تفسیری از آن داشته باشند. آنان از احساسی خاص و حشمت دارند که قادر به شرح و توضیح آن نیستند. عصبانیت عکس العمل طبیعی در رابر آزاده شدن، ضربه زدن، تحقیر شدن، مأیوس شدن، حمایت کردن، مورد سوءاستفاده قرار گرفتن، مورد تمسخر قرار گرفتن و... .

برای آنها توضیح دید که شما علیه آنها جبهه نگرفته اید، بلکه در باره آنچه که احساس می کنید، صادق هستید و آن را ابراز می کنید.

رعایت مواد زیر برای شما می‌تواند سودمند باشد:

خش و اکتش فریزی در برآور تهدید و عدم تعقیق آرزو هاست.

آنژی موجود در خشم، هیجانی است که ما را هر وسیدن به اهداف خود باری می‌دهد.

همه مدیران خشمگین می‌شوند اما پرخی با اکتول خشم خود آن را بروز نمی‌دهند.

ابراز صادقانه ناراحتی می‌تواند مانع از خشم مغلوب گردد.

هنوز نیاموخته‌ایم که چگونه از خشم خود برای تقویت روابط خود با زیردستان استفاده کنیم.

- پرسن، جیمز، جگرن، مذاکره، کنند، بهتری باشیم، مسعود کایی و ابراهیم شیرازی‌مری، انتشارات همشهری، چاپ دوم، ۱۳۷۸.

- چیزی، عباس، هفت کتاب در پک کتاب، انتشارات البرز، چاپ اول، ۱۳۷۵.

- رسن، شان و رو دریک گراهام، در اوج قله خود دیواری، پروانه کارکی، انتشارات دانشگاه الزهرا (من)، چاپ اول، ۱۳۷۶.

- ساختجی، محمود، روانشناسی کاربردی برای مدیران، موسسه نشر ویرانی، چاپ اول، ۱۳۷۴.

- گریمی، یوسف، روانشناسی اجتماعی، انتشارات یافثت، چاپ اول، ۱۳۷۳.

- گراسمن، جک، حرفة زندگی، مهدی چمن‌زار، انتشارات زریاب، چاپ اول، ۱۳۷۸.

- پرکو، ری ام و دیگران، مدیریت ارتقاپات، محمد اعرابی و داود ایزدی، انتشارات دفتر پژوهش‌های فرهنگ، چاپ اول، ۱۳۷۸.

- گلدهور، هارت، شمله‌های خشم، مهدی فراهچه‌داغی، انتشارات البرز، چاپ اول، ۱۳۷۵.

- هدایک، پاتریشا و مریلین منینگ، زنان، مدیریت و رهبری، سهراپ خلیلی شورونی، انتشارات کتاب ماد، چاپ اول، ۱۳۷۶.

- KREITNER, R. MANAGEMENT, SEVENTH EDITION, HOUGHTON MIFFLIN COMPANY, (1998).

* علی نصر اصله‌هانی؛ عضو هیئت علمی دانشگاه اصله‌هان - گروه مدیریت

- به شخص خشمگین فرصت دهید تا احساسات ناخوشایند خود را تخلیه کنند؛
- ابتدا با قبول حرفا‌های او و اکتش نشان دهید؛
- سعی کنید تاحد امکان آرام باقی بماند؛
- پیشنهاد کنید که در زمان دیگری به این موضوع رسیدگی کنید، به شخص خشمگین فرصت بدید تا خونسردی خود را بازابد؛
- زمانی را برای رسیدگی به موضوع اختصاص دهید؛
- به خاطر داشته باشید که هیچ راه حلی بی درنگ به دست نمی‌آید.

برخورد با یک فرد عصبانی

می‌بینیم وقت به یک فرد عصبانی نگویید «عصبانی نباش» در عرض، او را ترغیب کنید که همه چیز را در ساره آنچه باعث عصبانیش می‌شود، به شما بگویید. هنگام روبارویی با یک فرد عصبانی بهتر است اقدامات زیر را انجام دهید:

- ۱ - به حرف او گوش دهید، شاید او حق دارد که عصبانی باشد؛
- ۲ - با او چیز و بحث نکنید، حتی اگر او خواهان چنین چیزی است؛
- ۳ - دلیل عصبانیت شخص را پیدا کنید. برای این منظور سوالاتی را با او مطرح کنید. سوالات باید از نوع تشرییعی باشد نه سوالات که جوابشان بله - غیر است؛
- ۴ - با او همیل کنید و نکات مهم گفتار او را با عباراتی دیگر تکرار کنید؛
- ۵ - اگر شما مقصص هستید به تصریح خود اذعان کنید. (پرسن، ۱۳۷۸، ص ۶۷).

نتیجه گیری

همه مدیران خشمگین می‌شوند. اما برخی با کنترل خشم خود آن را بروز نمی‌دهند. به اعتقاد ما ابراز خشم اقدام سالم است و می‌توان آن را به شکلی سازنده بروز داد. در بسیاری موارد مدیران، خشم و ناراحتی خود از دیگران را به شکلی غیرمستقیم و مضر ابراز می‌کنند اگر هدف تغییر دادن رفتار زیردستان باشد، این رفتار به ندرت با موقبیت تواند است. می‌توان بی‌آنکه به کس لطفه زد خشم خود را ابراز کرد، ابراز صادقانه ناراحتی می‌تواند مانع از خشم بی‌تناسب و مغرب گردد. تخلیه خشم یا حمله

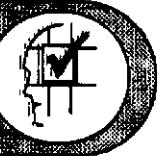
مانع و مأخذ

- البرنی، رایرت و مایکل امونز، روانشناسی ابراز وجود، مهدی فراهچه‌داغی، انتشارات فرهنگی، چاپ اول، ۱۳۷۴.

آرای نظام پیشنهادها

Suggestion System (S.S)

چرا نظام پیشنهادها؟

آیا می‌دانید؟

- ارزاس شدت رفاقت
- کاهش هزینه‌ها
- ارزاس کسبت
- رضایت بستر مشتریان
- افزایش بصره‌وری
- و دهناری هزینه

- در ۱۲ سال اخیر شرکت کنترل سازی ایران بیش از ۲۲/۰۰۰ پیشنهاد از کارگنان خود دریافت نموده که بیش از ۴۰ میلیارد رویال صرف جویی داشته است!
- در ۴ سال اخیر شرکت تویوتا از ۷۰۰ میلیون پیشنهاد از کارگنان خود که اجرای هر پیشنهاد بطور متوسط ۵۴۶۸۶ دلار صرف جویی داشته است! (منبع: آی‌تولز)

با تجربه اجرای نظام پیشنهادها در بیش از ۶۰ واحد تولیدی و خدماتی در خدمت مدیران موفق هستیم.

مؤسسه توسعه فرهنگ مشارکت بهبود

مشاور و مجری :

- نظام پیشنهادهای فردی
- تشکیل گروههای حل مسئله
- نظم و نظافت در سازمان (5S زبان)
- نظام پیشنهادهای گروهی
- نظام پیشنهادهای مشتریان

تلفن: ۰۹۱۱۲۱۵۸۸۷۵ تلفن همراه مدیر عامل: ۸۵۰۱۳۲۹ تلفکس: ۸۵۰۱۳۲۵

نرم افزار

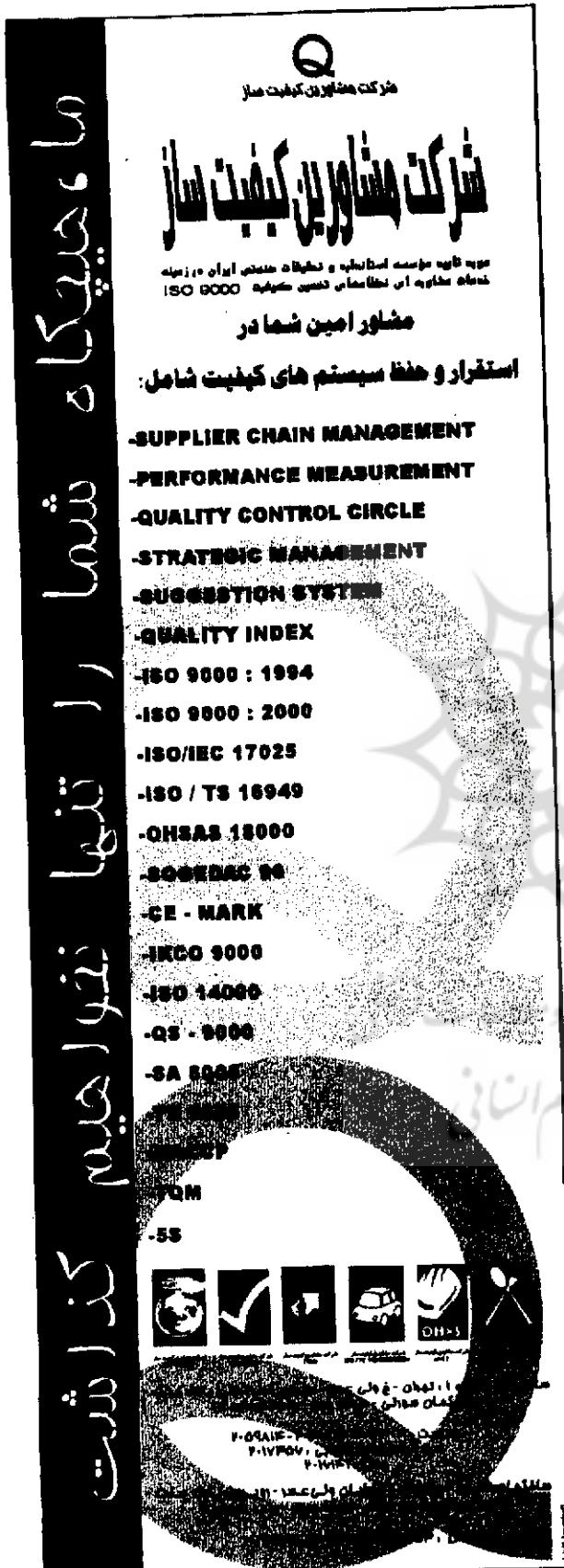
نگهداری و تعمیرات

پیشگیرانه

اندیشه پردازان

مشاور و طراحی سیستم‌های نگهداری و تعمیرات

تلفن و فاکس: ۰۲۲ ۸۸۸۵۰۴۹۸ ۸۷۸۴۵۹۸

١٢٣

۱- شرکت بین المللی صنایع سستم ۹۰ و هم‌سنت

تنهای شرکت ایدرانی دلاری گواهینامه ISO9001

در زمینه های طراحی و ایجاد

سیستم های یکپارچه اطلاعات مدیریت

(MIS)

و سیستم های اتوماسیون صنعتی

(PLC , DCS , IPC , SCADA)

9

بذرگاندرين شركت خمير دولتي
در طبقه بندی شهورایعالی اتفورماتیک کشور
در زمینه های طراحی و پیاده سازی

سیستم های اطلاعات مدیریت و اتوماسیون

۴) بکارگیری پیشرفته ترین فن آوری و متادولوژی های

مهندسی نرم افزار

اصفهان: چهارباغ بالا، کوچه شهید هدایتی، شماره ۵
تلفن‌های: ۰۲۱-۸۷۳۴۳۹۶ و ۰۲۱-۶۶۱۱۶۲۰

www.arisa.ir.com

e-mail: iris@irisamail.com